

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije
Neratova 4
2000 Maribor
E: Breda.Crncec@sindikat-zsss.si

Številka: 050-27/2021/7
Datum: 19. 8. 2021

Zadeva: Obvestilo o izvedeni oceni Odloka o začasnih omejitvah ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji in Uredbe o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2

Spoštovani,

na Zagovornika načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) ste naslovili odprto pismo, v katerem opozarjate na vse večjo »represijo« in »pritiske« delodajalcev, ki naj bi se izvajali nad še necepljenimi in zdravimi delavkami in delavci v dejavnosti gostinstva in turizma. Navedli ste, da je obvezno preverjanje PCT pogojev v gostinski dejavnosti diskriminatorno do zdravih ljudi, da ni logično, da je potrebno PCT pogoj preverjati tudi na zunanjih površinah, kadar ni mogoče zagotoviti ustrezne razdalje, da je nedopustna in nesprejemljiva delitev ljudi na cepljenje in necepljene, na prebolele in zdrave in tudi na to, da je preverjanje pogoja PCT s strani zaposlenih še ena izmed neživiljenjskih in dodatnih obremenitev zaposlenih.

Med drugim ste izpostavili tudi določbe Uredbe o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2, ki se bo začela uporabljati 23. 8. 2021. Prepričani ste, da gre tudi pri določbah Uredbe za poseg v človekove pravice, saj naj bi se po tej Uredbi gostinski delavci testirali vsakih 48 ur (HAG) oziroma 78 ur (PCR), do sedaj so se morali enkrat tedensko. Ker je bilo s sprejeto Uredbo ukinjeno brezplačno testiranje, si bodo morali zaposleni v gostinstvu testiranja plačevati sami. Javnemu pismu ste predložili tudi prijavi za inšpekcijski nadzor dveh podjetjih, iz katerih je razvidno, da je delodajalec zaposlene pozval k cepljenju in jih obvestil, da si bodo po 23. 8. 2021 vsi necepljeni in nepreboleli zaposleni stroške testiranja krili sami. Zagovornika ste prosili za odziv in pomoč, da bodo vsi državljani enakopravno obravnavani in se ne bodo delili na privilegirane cepljene in zapostavljene zdrave državljane.

*

Skladno z 38. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (v nadaljevanju: ZVarD)¹ lahko Zagovornik, če oceni, da je kakšen zakon ali drug predpis diskriminatoren, o tem obvesti predlagatelja postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti ali z zahtevo začne postopek za

¹ Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD), Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg.

oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil. Zagovornik je za namen morebitnega ukrepanja po 38. členu ZVarD v konkretni zadevi izvedel oceno diskriminatornosti Odloka o začasnih omejitvah ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 122/21, 124/21 in 126/21, v nadaljevanju: Odlok) ter Uredbe o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 118/2021, v nadaljevanju: Uredba).

Pri presoji vprašanja, ali je pogoj PCT pri dostopu do dobrin in storitev, ki ga določa Odlok, diskriminatoren, je bilo ključno vprašanje, ali gre pri pogoju »C« (torej cepljenost oziroma necepljenost) za osebno okoliščino. Identifikacija osebne okoliščine kot razloga za slabšo obravnavo je namreč eden ključnih elementov ocenjevanja, ali je predpis diskriminatoren. Zagovornik je v postopku ugotovil, da v odločitvi za cepljenje/necepljenje ne prepozna narave osebne okoliščine kot take, glede na njeno definicijo, torej kot »prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statusa, ki so praviloma trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto, ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka«. Posameznik se lahko odloči za cepljenje, lahko pa tudi ne. Gre torej za izbiro posameznika in ne za primoranost, ki bi bila pogojena z nespremenljivimi in neodtujljivimi lastnostmi posameznika. Navedeno pomeni, da v konkretnem primeru razlikovanje med cepljenimi in necepljenimi ne pomeni diskriminacije. Poleg tega je alternativa predložitvi dokazila o cepljenju ali prebolelosti, predložitev negativnega testa, ki je omogočena vsem posameznikom, s tem pa so s pogojem PCT pri dostopu do dobrin in storitev zajeti vsi segmenti prebivalstva. Dostopanje do pravic in ugodnosti, kjer so za osebe, ki covid-19 niso prebolele, postavljene omejitve C in T, je posledično omogočeno ne le cepljenim osebam, temveč tudi ostalim osebam, pod dodatnim pogojem negativnega testa.

Zagovornik morebitne diskriminacije ni ugotovil tudi pri določbah Uredbe. Presejalni programi za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2 se izvajajo za osebe, ki niso prebolele COVID-19 oziroma niso polno cepljene proti COVID-19. Glede na dejstvo, da je cepiva za prebivalstvo dovolj in se lahko cepi vsak, ki to želi, je odločitev za brezplačno cepljenje oziroma necepljenje izbira posameznika. Posledično to pomeni, da se posameznik, ki se za cepljenje ne odloči (in COVID-19 ni prebolel), dejansko odloči, da bo v primeru, ko se za dostop do različnih dobrin in storitev zahteva pogoj PCT, izkazoval izpolnjen pogoj T, torej negativen test. Kot že pojasnjeno, pa osebne izbire oziroma odločitve posameznika ne predstavljajo osebne okoliščine skladno z ZVarD. Z vidika presoje morebitne diskriminacije bi bila določba o ukinitvi brezplačnega testiranja tako relevantna za tiste, ki se ne morejo oziroma ne smejo cepiti iz zdravstvenih razlogov, vendar je Vlada RS v Uredbi te osebe upoštevala kot izjeme, za katere bo brezplačno testiranje veljajo tudi po 23. avgustu.

Glede navedb sindikata o pogostosti testiranj Zagovornik pojasnjuje, da pri vprašanih pogostosti testiranj in kritju stroškov testiranj ne gre za vprašanja s področja pristojnosti Zagovornika. Določbe o tem, v katerih dejavnostih in kako pogosto je potrebno testiranje zaposlenih, temeljijo na strokovnih ocenah medicinske stroke in niso povezane z osebnimi okoliščinami posameznikov. Prav tako v pristojnost Zagovornika ne sodi vprašanje, ali je ustrezno, da stroške testiranja nosi država ali delodajalec, saj to vprašanje ni povezano z neenako obravnavo na podlagi osebnih okoliščin posameznikov.

Zagovornik je v oceni sklepno naslovil tudi vaše navedbe, da Vlada zaposlene v drugih sektorjih obravnava drugače in da je takšno različno obravnavanje nedopustno. Dejstva, v kateri gospodarski panogi oziroma sektorju je posameznik zaposlen, ni mogoče šteti za osebno okoliščino skladno z ZVarD. Zaposlitev posameznika je odvisna od proste izbire posameznika in jo je mogoče spreminjati. Zaposlitev ni neodtujljiva in nespremenljiva osebna okoliščina posameznika, ki bi bila varovana z ZVarD. Za razliko od ostalih z zakonom

določenih osebnih okoliščin tako ne gre za okoliščino, ki bi bila povezana z identiteto posameznika oziroma bi bila trajno povezana s to osebo.

Na podlagi vsega navedenega je Zagovornik ocenil, da pogoja cepljenja oziroma testiranja iz pogoja PCT ne pomenita diskriminacije na podlagi osebnih okoliščin posameznikov, kot je opredeljena v ZVarD. Zagovornik je v zadevi postopal izključno v okviru svojih pristojnosti, kot jih zamejuje ZVarD.

Zagovornik vam celotno *Oceno diskriminatornosti Odloka o začasnih omejitvah ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji in Uredbe o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2* pošilja v prilogi tega dopisa.

Za vsa dodatna pojasnila na morebitna vaša vprašanja in za svetovanje smo vam na voljo na elektronskem naslovu gp@zagovornik-rs.si ali na brezplačni telefonski številki 080 81 80, vsak dan med 10.00 in 12.00, ob sredah tudi v popoldanskem času med 15.00 in 18.00 uro.

Lepo pozdravljeni,

Pripravila:
Nika Stroligo Urankar
Svetovalka Zagovornika III

Dr. Neža Kogovšek Šalamon
Vodja oddelka za ugotavljanje
diskriminacije in zagovorništvo

Poslano:

- naslovníku (elektronska pošta),
- zbirka dok. gradiva.

Priloge:

- Ocena diskriminatornosti Odloka o začasnih omejitvah ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji in Uredbe o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2, št. dokumenta: 050-27/2021/6.